

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/125/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217667
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217667.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 12. 01. 2015 č. k. 19C/101/2013-194, takto

rozhodol:

Odvolačiaci súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o dovolaní navrhovateľa zo dňa 18. 09. 2014. Svoje rozhodnutie právne oprel o ustanovenie § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1 písm. a/, § 6 ods. 2, 10 ods. 1 a § 18ca zákona číslo 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch). Konštatoval, že navrhovateľ podal dňa 18. 09. 2014 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre. Súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v sume 40,- eur za dovolanie podľa položky 7a sadzobníka súdny poplatkov a poučil ho o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie. Proti uvedenej výzve podal navrhovateľ odvolanie, kde uviedol, že podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Z tejto definície vyplýva, že spoplatneniu podlieha len úkon podanie žaloby. Navrhovateľ súdny poplatok za odvolanie v súdom stanovenej lehote nezaplatil. V zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ o vzniku poplatkovej povinnosti, táto vzniká podaním dovolania. Súd prvého stupňa zastavil dovolacie konanie podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch pre nezaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie, keďže navrhovateľ tento poplatok napriek výzve súdu neuhradil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len "OSP").

Toto rozhodnutie včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, domáhajúc sa ním zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nie ďalšie úkony vo veci samej, pretože podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V tejto súvislosti poukázal na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa menila, doplnil zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorý obsahuje i legislatívnu zmenu smerujúcu k zavedeniu súdneho poplatku za podanie žaloby, v zmysle ktorého sa žaloby budú spoplatňovať podľa položky 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Za situácie, že podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žaloby súd nebol oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku a nemohol byť preto vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Tieto svoje

závery označil za súladné s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.03.2007 sp. zn. 4Cdo/39/2007, podľa ktorého za súdne konania, ktoré nie sú vedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. sa súdne poplatky nevyberajú a v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy. Mal za to, že pokiaľ v Sadzobníku súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, bola mu preto v rozpore so Zákom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu označil za zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej Republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s článkom 12 ods. 1 a článkom 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti argumentoval, že v § 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z článku 59 ods. 2 ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, pričom použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vylúčené. Uviedol tiež, že úprava poplatkovej povinnosti predstavuje jeden zo základných aspektov podmieňujúcich právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy, a preto ak zákon v tomto smere stanovil pevné a jasné pravidlá, tieto musí akceptovať každý, kto sa dovoľáva práva na súdnu ochranu a rovnako i štát prostredníctvom orgánov súdnej moci, pretože súd pri výkone svojej rozhodovacej právomoci môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyiac opierajúc sa o ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch tvrdil, že konanie vo veci začalo pred účinnosťou zákona číslo 286/2012 Z. z. a preto je nutné v súvislosti s podaným dovolaním aplikovať právny vzťah platný do 30.09.2012, kedy konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo od poplatku vecne oslobodené. Uzavrel preto, že na jeho strane neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie a teda ani dôvod na zastavenie dovolacieho konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "Zákon o súdnych poplatkoch") súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ (§ 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 6 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (§ 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch).

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu Zákona o súdnych poplatkoch bod I. poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, položka 7a zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20,- eur.

Podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania prvostupňový súd vyzve poplatníka aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravila v lehote 10 dní od poručenia výzvy; ak aj napriek výzvy poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania pred tým ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu, rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako 2 mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

V preskúmvanej veci obsah spisu preukazuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/101/2013 sa navrhovateľ domáhal od odporcu náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdu v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6Er/593/2010. Rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 02. 12. 2013 č. k. 19C/101/2013-146 bol návrh navrhovateľa zamietnutý a na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 02. 07. 2014 č. k. 8Co/131/2014-173 8Co/132/2014 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Proti označenému rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie doručené súdu prvého stupňa dňa 19. 09. 2014. Následne súd prvého stupňa výzvou zo dňa 22. 09. 2014 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie vo výške 40,- eur v lehote 10 dní od doručenia výzvy, zároveň s poučením, že ak nebude súdny poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví. Výzva bola doručená navrhovateľovi dňa 15. 10. 2014. Následne súd prvého stupňa napadnutým uznesením, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania rozhodol o zastavení odvolacieho konania.

Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení a popísaných skutkových zistení odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré spĺňa i limity riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyžadované platnou právnou úpravou. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením preskúmvaného rozhodnutia využijúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov, ktoré duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva, že do účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch vykonanej zák. č. 621/2005 Z.z. boli podľa § 4 ods. 1 písm. c) súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela však od 01.01.2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodnila reakciou na neúmerny nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,- Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zák. č. 273/2007 Z.z. účinného od 01.07.2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zák. č. 286/2012 Z.z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01.10.2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20,- eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01.10.2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti, a preto navrhovateľovi, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, v súvislosti s podaním takéhoto návrhu vzniká podľa §

5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie alebo ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie a dovolanie, odvolací súd nezdiera. V tejto súvislosti poznamenáva, že tieto sú rozporné s právnou úpravou vzťahujúcou sa na danú vec, keď zákonodarca v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a v dovolacom konaní toho, kto podal dovolanie, pričom ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov ich poplatkovú povinnosť nevylučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13 spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 až 16, poznámka k položke 9,...). Ak by totiž súd akceptoval argumenty navrhovateľa znamenalo by to, že ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch stanovujúce vznik poplatkovej povinnosti za odvolanie i dovolanie (§ 2 ods. 4, § 6 ods. 2) by bolo obsolentné, pretože Sadzobník súdnych poplatkov neobsahuje žiadnu položku, ktorá by *expressis verbis* určovala súdny poplatok za podanie dovolania. I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za dovolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. V tomto smere neobstojí ani poukaz navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/39/2007 riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá. Preto je dôvodný záver, že pri podaní dovolania je poplatníkom osoba, ktorá navrhla poplatkový úkon, t.j. podala dovolanie, ak je v sadzobníku stanovený poplatok za návrh, ktorý sa týkal pôvodného konania, pričom poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Reagujúc na námietky odvolateľa odvolací súd tiež poznamenáva, že v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh navrhovateľa dňa 28.09.2012, t.j. pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z., a že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ po jeho účinnosti dňa 18. 09. 2014. Vznik jeho poplatkovej povinnosti ako odvolateľa bolo potom potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 01. 2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť spor o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zákonom č. 286/2012 Z. z. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože dovolanie je úkonom účastníka konania je vylúčené, aby mohol byť úkonom orgánu štátnej správy, súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru dovolania

vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania dovolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za dovolanie je takto potom rozhodujúce, či dovolacie konanie bolo začaté do 30.09.2012. O takýto prípad v súdnej veci nejde, pretože preukázateľne dovolacie konanie na návrh navrhovateľa začalo až dňa 18. 09. 2014, a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním dovolania vznikla poplatková povinnosť. Súd prvého stupňa takto správne výzvou vyrubil navrhovateľovi za podané dovolanie súdny poplatok vo výške 40,- eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa, keď bolo preukázané, že na navrhovateľa nedopadá prípad vecného (§ 4 ods. 2) ani osobného (§ 4 ods. 1) oslobodenia od súdneho poplatku. V prípade, že navrhovateľ na výzvu súdu nereagoval a súdny poplatok za dovolanie nezaplatil (svoju poplatkovú povinnosť si navrhovateľ nespĺnil ani do rozhodovania odvolacieho súdu), súd prvého stupňa spravujúc sa ustanovením § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch za splnenia tam uvedených podmienok správne dovolacie konanie zastavil.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.